

Brüssel, 25. juuni 2026
(OR. en)

6431/26

LIMITE

UK 27

Institutsioonidevaheline
dokument:
2026/0057(NLE)

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: NÕUKOGU OTSUS ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa
Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri
Ühendkuningriigi vahelise Gibraltarit käsitleva lepingu liidu nimel
allkirjastamise ja ajutise kohaldamise kohta

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2026/...,

...,

**ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse
ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise
Gibraltarit käsitleva lepingu liidu nimel allkirjastamise
ja ajutise kohaldamise kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 217 koostoimes artikli 218 lõigetega 5 ja 7 ning artikli 218 lõike 8 teise lõiguga,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Gibraltari territooriumi (edaspidi „Gibraltar“) dekoloniseerimist käsitlevates ÜRO Peaassamblee resolutsioonides on Gibraltar määratletud mitteautonoomse territooriumina, mida haldab ÜRO põhikirja XI peatüki kohaselt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik.
- (2) Vastavalt ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu¹ (edaspidi „kaubandus- ja koostööleping“) artikli 774 lõikele 3 ja kooskõlas Euroopa Ülemkogu ja komisjoni deklaratsiooniga tulevaste kokkulepete territoriaalse kohaldamisala kohta, mis on kantud Euroopa Ülemkogu 25. novembri 2018. aasta kohtumise protokoll, ei kohaldata kaubandus- ja koostöölepingut Gibraltari suhtes ning sellel ei ole Gibraltari territooriumil mingit mõju. Nagu kõnealuse deklaratsiooniga on ette nähtud, „ei välista see siiski võimalust sõlmida liidu ja Ühendkuningriigi vahel Gibraltari kohta eraldi kokkuleppeid“ ning „ilma et see piiraks liidu pädevust ja võttes täielikult arvesse liidu liikmesriikide territoriaalset terviklikkust, nagu on tagatud Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikes 2, on selliste eraldi kokkulepete puhul vajalik Hispaania Kuningriigi eelnev nõusolek“.
- (3) Hispaania Kuningriik (edaspidi „Hispaania“) väljendas 31. detsembril 2020 soovi, et liit kehtestaks Gibraltari suhtes laiaulatusliku ja tasakaalustatud korra, mis põhineb Hispaania ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi (edaspidi „Ühendkuningriik“) vahel kokku lepitud poliitilisel raamistikul Gibraltarit käsitleva lepingu sõlmimiseks.

¹ ELT L 149, 30.4.2021, lk 10, ELI:
[http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2021/689\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2021/689(1)/oj).

- (4) 5. oktoobril 2021 andis nõukogu komisjonile loa alustada läbirääkimisi Ühendkuningriigiga Gibraltarit käsitleva lepingu üle.
- (5) Läbirääkimised jõudsid lõpule 12. detsembril 2025. Läbirääkimiste tulemuseks oli ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vaheline Gibraltarit käsitlev leping (edaspidi „leping“).
- (6) Leping ega selle kohaldamisel või selle tulemusel algatatud tegevus või võetud meede ei muuda Hispaania õiguslikku seisukohta Gibraltarit suveräänsuse ja jurisdiktsiooni kohta.
- (7) Kuna Gibraltarit ametiasutused on kohalikku laadi ja neil on üksnes sisepädevus, tuleks kõnealuste asutuste osalemist lepingu kohaldamisel käsitada üksnes Gibraltarit sisepädevuse piires toimuvana, kui ei ole konkreetselt sätestatud teisiti.
- (8) Lepinguga luuakse alus kõigi liidu ja Gibraltarit vaheliste füüsiliste tõkete kõrvaldamiseks ning edendatakse Gibraltarit ja sellega külgneva Hispaania piirkonna ühist heaolu ning tihedaid ja konstruktiivseid suhteid, millega kaasnevad vastastikused õigused ja kohustused, ühismeetmed ja erimenetlused.

- (9) Liidu ja Gibraltari vaheliste füüsiliste tõkete kõrvaldamine ei piira Hispaania vastutust oma välispiiride eest liidu õiguse alusel.
- (10) Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artikli 17 lõike 1 kohaselt esindab komisjon liitu ja väljendab liidu seisukohti, mille on kooskõlas aluslepingutega määranud kindlaks nõukogu. Nõukogu täidab oma poliitika kujundamise ja koordineerimise funktsioone, nagu on sätestatud ELi lepingu artikli 16 lõikes 1, määrates kindlaks lepinguga loodud koostöönõukogus ja erikomiteedes liidu nimel võetavad seisukohad. Juhul kui lepinguga loodud koostöönõukogul või erikomiteedel tuleb võtta vastu õigusliku toimega akte, tuleb nendes ühisorganites liidu nimel võetavad seisukohad kehtestada Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 sätestatud korras.
- (11) Igal liikmesriigil peaks olema lubatud saata üks esindaja osalema koos komisjoni esindajaga liidu delegatsiooni koosseisus lepinguga loodud koostöönõukogu ning erikomiteede koosolekutel.
- (12) Euroopa Parlamenti tuleb ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 10 sätestatu kohaselt teavitada viivitamata ja täielikult, et võimaldada tal kasutada täiel määral oma õigusi vastavalt aluslepingutele.
- (13) Hispaania kui Schengeni alasse kuuluv naaberriik, kes vastutab välispiirikontrolli tegemise eest Gibraltari sadamas ja lennujaamas, võib pärast isikute liikumist käsitleva lepingu teise osa rakendamise hindamist taotleda liidult lepingu lõpetamist.

- (14) Lepingu tollisätete kohaldamisel peaksid liidu pädevateks asutusteks olema Hispaania ametiasutused. Lepingu 21. lisa 1. liite punktis 2 osutatud erandjuhul peaksid lepingu tollisätete kohaldamisel olema liidu pädevateks asutusteks Portugali Vabariigi ametiasutused.
- (15) Osana hinnangust, mille lepinguga loodud koostöönõukogu annab lepingu teise osa rakendamisele pärast nelja aasta möödumist, peaksid Hispaania ametiasutused esitama hinnangu asjaomaste kahepoolsete halduskokkulepete toimimise kohta.
- (16) Lepingu nõuetekohaseks toimimiseks peavad Hispaania ja Ühendkuningriik sõlmima rakenduskava ja teatavad halduskokkulepped. Kõnealuse rakenduskava ja kõnealuste halduskokkulepete puudumisel ei saa lepingu vastavaid osi kohaldada. Seepärast oleks vaja ette näha lepingu vastavate osade peatamine ajavahemikuks, mille jooksul Hispaania on rakenduskava või halduskokkulepped peatanud või lõpetanud. Selleks et austada nõukogu aluslepingutest tulenevaid õigusi, peaks Hispaania komisjoni ja nõukogu eelnevalt teavitama ning võtma enne rakenduskava või mis tahes halduskokkuleppe peatamist või lõpetamist arvesse väljendatud arvamusi.

- (17) ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 7 kohaselt on asjakohane volitada komisjoni tegema otsuseid lepinguga loodud erikomiteedes liidu nimel võetavate seisukohtade kohta seoses liidu õigusaktide kohaldamise laiendamisega Gibraltari küsimuses Ühendkuningriigile, et tagada võimalikult suures ulatuses nende õigusaktide samaaegne kohaldamine liidus ja Gibraltari küsimuses Ühendkuningriigis.
- (18) Samuti on asjakohane volitada komisjoni ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 7 kohaselt kiitma liidu nimel heaks lepingu teatavad tehnilised muudatused. Erikomiteedes vastu võetud muude otsuste puhul tuleks liidu nimel võetavad seisukohad kindlaks määrata ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 sätestatud korras.
- (19) Et liit saaks võtta oma lepingujärgsete huvide kaitseks lepingu vastavates sätetes ette nähtud tingimuste kohaselt kiireid ja tõhusaid meetmeid, tuleks anda komisjonile volitus lepingu teatavate sätete rikkumise või teatavate tingimuste täitmata jätmise korral, eelkõige juhul, kui see on toimunud sellistes valdkondades nagu isikute liikumine, rahapesu ja terrorismi rahastamise vastane tegevus, riigiabi, kaudne maksustamine ja kaubavahetus ning maanteedtransport, võtta tasakaalustavaid ja parandusmeetmeid ning sihipäraselt peatada lepingust või selle lisalepingust tulenevate erikohustuste täitmine. Lepingust või selle lisalepingute täielik või osaline peatamine lisaks erikohustuste sihipärasele peatamisele tuleks otsustada kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

- (20) Võttes arvesse Hispaania kui naaberliikmesriigi, kellel on oluline roll lepingu rakendamisel, väga erilist olukorda, on asjakohane sätestada, et komisjon konsulteerib Hispaaniaga enne käesolevas otsuses osutatud otsuste vastuvõtmist ja enne nõukogule asjakohaste ettepanekute tegemist.
- (21) Kui liit peab lepingu täitmiseks meetmeid võtma, peab ta seda alati tegema kooskõlas aluslepingutega, võttes seejuures arvesse igale liidu institutsioonile antud volituste ulatust. Seetõttu on komisjoni ülesanne edastada Ühendkuningriigile lepingus nõutavat teavet või teateid – välja arvatud juhul, kui lepingus on viidatud muudele konkreetsetele liidu institutsioonidele, organitele ja asutustele – ning konsulteerida Ühendkuningriigiga konkreetsetes küsimustes. Samuti tuleb komisjonil esindada liitu vahekohtus, kui vaidlus on lepingu alusel esitatud lahendamiseks vahekohtule.

- (22) Võttes arvesse lepingu erandlikku ja ainulaadset iseloomu, mis – nagu kaubandus- ja koostöölepingu puhul – tuleneb Ühendkuningriigi väljaastumisest liidust, otsustab nõukogu kasutada erandkorras liidu võimalust teostada Gibraltari küsimuses Ühendkuningriigi suhtes oma välispädevust. Liidu pädevuse teostamine lepingu raames ei piira liidu ja selle liikmesriikide vastavat pädevust seoses muude kolmandate riikidega rahvusvaheliste lepingute üle käimasolevate ja tulevaste läbirääkimistega või rahvusvaheliste lepingute allkirjastamise või sõlmimisega või seoses lepingu artiklis 4 osutatud lisalepingute üle tulevaste läbirääkimiste pidamisega või nende allkirjastamise või sõlmimisega.
- (23) Seepärast tuleks leping liidu nimel allkirjastada, teha ühisdeklaratsioon lepingu artikli 41 lõikes 2 sätestatud tasustatava töö eesmärgil reisivate isikute kategooria tõlgendamise kohta, teha ühine poliitiline deklaratsioon kahjulike maksusüsteemide vastu võitlemise kohta ning Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi ühisdeklaratsioon lepingu artikli 152 lõike 1 kohta ning kiita heaks komisjoni esitatud tekst deklaratsiooni kohta, mis käsitleb Gibraltari maanteetranspordi ühenduvuse täiendamist..

- (24) Kõrvaldades kõik füüsilised tõkked, mis takistavad isikute ja kaupade liikumist liidu ja Gibraltari vahel, vähendab leping häireid, mida riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi täielik kasutuselevõtt põhjustab piirkonnas tegutsevatele üksikisikutele, ettevõtjatele ja muudele sidusrühmadele. Seetõttu tuleks seda ajutiselt kohaldada kuni selle jõustumiseni.
- (25) Lepingu allkirjastamine Euroopa Aatomiaenergiaühenduse asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes toimub eraldi menetluse korras,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise Gibraltarit käsitleva lepingu (edaspidi „leping“) liidu nimel allkirjastamiseks muudes kui Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes antakse luba, eeldusel et nimetatud leping sõlmitakse.²⁺

Artikkel 2

1. Komisjon esindab liitu lepingu artiklitega 22 ja 23 loodud koostöönõukogus ja erikomiteedes.
2. Igal liikmesriigil, eelkõige Hispaanial on lubatud saata üks esindaja osalema koos komisjoni esindajaga liidu delegatsiooni koosseisus lepinguga loodud koostöönõukogu ning erikomiteede koosolekutel.

² Lepingu tekst on avaldatud ELT L,, ELI ...

⁺ Delegatsioonid/ELT: vt dokument ST 6829/26 + ADD1, ADD2 ja ADD3.

3. Selleks et nõukogul oleks võimalik täita oma poliitika kujundamise, koordineerimise ja otsuste tegemise funktsioone täiel määral vastavalt aluslepingutele, eelkõige määrates kindlaks lepinguga loodud koostöönõukogus ning erikomiteedes liidu nimel võetavad seisukohad, tagab komisjon, et nõukogu saab kogu teabe ja kõik dokumendid, mis on seotud nimetatud ühisorganite koosolekute või kirjaliku menetluse teel vastu võetavate aktidega, piisavalt aegsasti enne asjaomase koosoleku toimumist või kirjaliku menetluse kasutamist, kuid igal juhul mitte hiljem kui kaheksa tööpäeva enne asjaomase koosoleku toimumist või kirjaliku menetluse kasutamist.

Samuti teavitatakse nõukogu aegsasti lepinguga loodud koostöönõukogu ning erikomiteede koosolekutel peetud aruteludest ja nende koosolekute tulemustest ning kirjaliku menetluse kasutamisest ning ta saab nende koosolekute protokollide kavandid ja kõik nende koosolekute ja sellise kirjaliku menetluse kasutamisega seotud dokumendid.

4. Komisjon teavitab asjakohasel juhul Euroopa Parlamenti.

Artikkel 3

1. Komisjon võtab vastu lepingu artikli 23 lõikega 1 loodud erikomiteedes liidu nimel võetavad seisukohad seoses nende komiteede otsustega, millega üksnes laiendatakse liidu õigusaktide kohaldamist Gibraltari osas tegutseva Ühendkuningriigi suhtes, võttes arvesse vajalikke tehnilisi kohandusi.
2. Komisjon võtab vastu lepingu artikli 23 lõikega 1 loodud erikomiteedes liidu nimel võetavad seisukohad seoses nende komiteede otsustega lepingu tehniliste muudatuste kohta vastavalt lepingu artikli 75 lõikele 3, artikli 92 lõikele 3, artikli 123 lõikele 2, artikli 125 lõikele 2, artikli 154 lõikele 3, artikli 184 lõikele 7, artikli 257 lõikele 5 ja artikli 283 lõike 5 punktidele a ja d.

Artikkel 4

1. Liidu otsuse võtta järgmisi lepingukohaseid meetmeid teeb komisjon kooskõlas lepingu vastavates sätetes kehtestatud tingimustega:
 - a) kohustuste täitmise peatamine vastavalt artiklile 67;
 - b) tasakaalustavate meetmete kohaldamine, nagu on ette nähtud artikli 198 lõikes 6;

- c) parandusmeetmete kohaldamine, nagu on ette nähtud artikli 209 lõikes 3;
 - d) artiklis 249 sätestatud kaitsemeetmete menetluse kasutamine;
 - e) kohustuste täitmise peatamine vastavalt artikli 252 lõikele 2 või artikli 252 lõikes 3 ette nähtud meetmete kohaldamine;
 - f) parandusmeetmete kohaldamine, nagu on ette nähtud artiklis 284.
2. Komisjon teavitab nõukogu aegsasti oma kavatsusest võtta lõikes 1 osutatud meetmeid, et võimaldada sisulist arvamuste vahetust nõukogus. Komisjon võtab väljendatud arvamusi võimalikult suurel määral arvesse. Komisjon teavitab asjakohasel juhul ka Euroopa Parlamenti.
3. Komisjon võib võtta meetmeid, millega taastatakse lepingust tulenevad õigused ja kohustused sellisel kujul, nagu need kehtisid enne lõikes 1 osutatud meetmete võtmist. Lõiget 2 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 5

Enne otsuse vastuvõtmist käesoleva otsuse alusel ja enne nõukogule lepingu kohta ettepanekute tegemist konsulteerib komisjon Hispaaniaga.

Artikkel 6

1. Hispaania teavitab nõukogu ja komisjoni eelnevalt lepingu artiklis 7 osutatud rakenduskava (edaspidi „rakenduskava“) või lepingu artiklites 29, 33, 38, 55, 56, 251, 260 ja 265 ning sotsiaalkindlustuse koordineerimise protokollis osutatud halduskokkulepete (edaspidi „halduskokkulepped“) peatamisest või lõpetamisest, et võimaldada sisulist arvamuste vahetust nõukogus enne sellist peatamist või lõpetamist. Hispaania võtab väljendatud arvamusi arvesse.
2. Hispaania teavitab nõukogu ja komisjoni rakenduskava või halduskokkulepete peatamisest või lõpetamisest Ühendkuningriigi poolt.

Artikkel 7

Liidu pädevuse teostamine lepingu raames ei piira liidu ja selle liikmesriikide vastavat pädevust seoses muude kolmandate riikidega rahvusvaheliste lepingute üle käimasolevate ja tulevaste läbirääkimistega või rahvusvaheliste lepingute allkirjastamise või sõlmimisega või seoses lepingu artiklis 4 osutatud lisalepingute üle tulevaste läbirääkimiste pidamisega või nende allkirjastamise või sõlmimisega.

Artikkel 8

1. Hispaania teatab komisjonile, et rakenduskava ja halduskokkulepped on jõus ja neid on täies ulatuses rakendatud.
2. Tingimusel et leping on allkirjastatud ja selle artikli 336 lõikes 2 sätestatud tingimused on täidetud, kohaldatakse lepingut ajutiselt alates 15. juulist 2026 kuni selle jõustumiseni.
3. Liit teavitab Gibraltari osas tegutsevat Ühendkuningriiki ajutiseks kohaldamiseks vajalike liidusiseste nõuete ja menetluste lõpuleviimisest, kui enne lõikes 2 osutatud kuupäeva on Gibraltari osas tegutsev Ühendkuningriik andnud liidule teada, et on viinud lõpule ajutiseks kohaldamiseks vajalikud riigisisised nõuded ja menetlused.

Artikkel 9

1. Käesolevale otsusele lisatud järgmised deklaratsioonid kiidetakse heaks:
 - a) ühisdeklaratsioon, milles tõlgendatakse lepingu artikli 41 lõikes 2 käsitletavat tasustatava töö eesmärgil reisivate isikute kategooriat;

- b) ühine poliitiline deklaratsioon, mis käsitleb võitlust kahjulike maksusüsteemide vastu;
 - c) Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi ühisdeklaratsioon lepingu artikli 152 lõike 1 kohta.
- 2. Nõukogu kiidab heaks komisjoni esitatud teksti avalduse kohta, mis käsitleb Gibraltari maanteetranspordi ühenduvuse täiendamist.
 - 3. Ühendkuningriigi avaldus peegellepingu kohta Schengeni lepinguga ühinenud riikide ja Ühendkuningriigi vahel.

Artikkel 10

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

..., ...

Nõukogu nimel
eesistuja
